

”נקודה טובה” – מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

(גיליון 46 - שנת תשפ”ב גיליון ”עקב” - כג’ מנחם-אב תשפ”ב, 20 לאוגוסט 2022)

לע”נ אמו”ר ר’ יוסף - חיים ב”ר יעקב רוט ז”ל

ב”ה

”נקודה טובה” לפרשת ”עקב” - ”שיר השירים”

האם שיר השירים הוא חלק מ”כתבי הקודש”!?

שיר השירים הוא סיפור אהבה לכאורה גשמי וארצי ביותר בין הדוד והרעיה וגם אם יש לו מקום ראוי (למבוגרים, נשואים בלבד...), ודאי שאין מקומו בין כתבי הקודש - התורה הנביאים והכתובים. כך אכן חשבו רבים מחכמי ישראל.

והנה, רבי עקיבא התנא הגדול סבר אחרת ואמר: ”...שאין כל העולם כלו כדאי כיום שניתן בו שיר השירים לישראל. שכל כתובים קודש ושיר השירים, קודש קדשים” (משנה, ידיים ג, ה). ואכן, בהתאם לדעתו נכנס שיר השירים ל”כתבי הקודש”.

מה יש בו בשיר אהבה זה, שהופך אותו ל”קדוש”!?

אמנם שירי אהבה ”גשמיים” רבים מבוססים על פסוקי שיר השירים, אך תוכנו ומהותו הם קודש. זהו שיר העוסק באהבה הרוחנית שבין הקב”ה לכנסת ישראל. תיאור של אהבה גשמית, המסמל אהבה רוחנית וקשר עמוק.

”וְאֶהְבֶּתְּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לִבְבְּךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדְךָ” (דברים ו, ה), מְצַנֶּה התורה כל אחד ואחד מאיתנו. אהבה של חיבור, אהבה של נתינה, אהבה היוצרת קשר נפשי וחיבור זוגי איכותי ועמוק, בין האדם לבוראו. חיבור של דביקות.

קשר וחיבור של ”חולה אהבה”, כלשונו של הרמב”ם (הלכות תשובה י', ג').

ובצד האהבה האישית בין האדם לבוראו, ישנה גם האהבה בין הקב”ה לכנסת ישראל – אהבה לאִמָּה כולה ובכך עוסק שיר השירים.

שיר השירים אינו עוסק רק באהבה האוטופית, הוירטואלית, הנשגבה והתיאורטית, אלא משתף את הקורא גם בעליות ובמורדות של חיי האהבה. בתשוקה וקירבה כמו גם בחיפוש ובריחוק, במשברים ובכאבי הלב.

שיר שאחת מנקודות השפל שלו הוא הרגע בו הדוד דופק על פתח הרעיה ומבקש פְּתַחִי לִי... והיא שחickתה וציפתה לו כל כך הרבה, מתלבטת, מתעצלת ומפספסת את הרגע הנכסף שכה חickתה לו. וכשהיא יוצאת למסע חיפוש ארוך וכאוב אחריו, הוא כבר נעלם, נגוז ואיננו.

וכמו שהדבר נכון בחיי האהבה האישיים שלנו, הדבר נכון גם במערכת היחסים שבין האומה לבוראה ומנהיגה.

התורה מתארת לנו שיאים של קירבה בין הקב”ה לכנסת ישראל כיציאת מצרים ומתן תורה, כמו גם תהומות של משבר, שבר וריחוק כחטא העגל, חטא המרגלים ועוד סידרה ארוכה של משברים בעייתיים.

"נקודה טובה" - מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

ובכל זאת ולמרות הכל, הקשר הזוגי בין הקב"ה לעם ישראל נשמר ונמשך. וכל כך למה?! כי יחסי בין הקב"ה לעם ישראל, מיוסדים על **ברית** - ממש כמו בברית הנישואין. קשר שאיננו קשר מסחרי קצר טווח המבוסס על נוחות, כדאיות, או רווחים מידיים, אלא קשר ארוך טווח המבוסס על מהות ונאמנות, למרות הקשיים והמורדות במהלך הדרך.

זהו סודו הגדול של שיר השירים, המתאר את חיי האהבה שלנו עם הקב"ה כאהבה המיוסדת על ברית. וכאשר ישנו משבר או ריחוק, זה אינו ניתוק של הברית, אלא רק ריחוק זמני. וסוף הקירבה לחזור, אם רק נרצה, נעשה ונתאמץ לשם כך.

על כך אומר הקב"ה בדברי הקללה (ל"ע), בפרשת בחוקותי. קללה המתארת יציאה לגלות ושממת הארץ, עקב חטאי העם:

וְאִף גַּם זֹאת בְּהִיוֹתְם בְּאֶרֶץ אֲיִבֵיהֶם לֹא מֵאֲסִתִּים וְלֹא גְעֻלֹתִים לְכַלְתֶּם לְהַפֵּר בְּרִיתִי אִתְּם כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיהֶם. וְזָכַרְתִּי לְהֶם בְּרִית רְאִשֵׁימִים... (ויקרא כו, מד-מה).

ואף אם הם הפרו את בריתי ועבדו לאלוקים אחרים (ונענשו על כך בגלויות ופורענויות), **אני לא אפר את בריתי אתם**, כי אלוקים אני (אבן עזרא). ריחוק?! כן. פירוד?! לא!

וכך כתוב גם בפרשתנו פרשת עקב: "וְשָׁמַר ה' אֱלֹהֶיךָ לְךָ אֶת הַבְּרִית וְאֶת הַחֶסֶד אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם" (דברים ז, יב).

ימי הגלות הקשים הם רק ריחוק. אולם ברית הראשונים שנכרתה עם אבות האומה וזרעם לדורות, נשארת בתוקף.

דברים דומים אנו קורים השבת גם בהפטרה, שהיא אחת מהפטרות הנחמה שלאחר תשעה באב. וכך אומר הנביא ישעיהו: "כֹּה אָמַר ה', **אֵי זֶה סֵפֶר כְּרִיתוֹת אֲמַכֶּם אֲשֶׁר שָׁלַחְתִּיהָ...**" (נ, א).

בְּנִי, אני ריחקתי את אמכם (את כנסת ישראל) מן ה"בית", אך לא נתתי לה גט (ספר כריתות). נהגתי כבעל שמוציא אשתו מביתו באופן זמני לאחר שקצף עליה, אבל לא נתן לה ספר כריתות, **לפי שעתיד להחזירה אליו** (רד"ק).

"אֵי זֶה" - האם יש ספר כריתות כזה?! לא ולא!

אחרי אלפיים שנות גלות זכינו לגאולה ולקיבוץ גלויות. זכינו לחזור לארצנו ולהפריח את שממותיה. וכיום, אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שְׁלִי יָפָה וְגַם פֹּרְחַת (דתיה בן דור). וזו ראייה והוכחה שאנחנו חיים **בימים של קירבה**. ובידינו הדבר להמשיך לראות את הקב"ה כחלק נוכח וקרוב בחיינו הפרטיים והכלליים ולהמשיך את הקירבה הזאת.

מרכת שבת תופ, אשה רוח

לכניסה או להסרה מרשימת התפוצה (במייל ו/או בווטסאפ), ניתן לפנות למייל:

rothmoshe@gmail.com

ארכיון "נקודה טובה": http://www.pirsuma.com/nekuda_tova

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש.

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל. **אהבת? הפץ בין חבריך.**